

CAPUT IV.

DE PIIS EXERCITATIONIBUS, QUÆ AD VERAM
ERGA COR JESU DEVOTIONEM VERUMQUE AMO-
REM FOVENDUM PLURIMUM CONFERUNT.

1. Descripsimus huc usque et paucis vitam adumbravimus, quam religiosi et ecclesiastici viri ducere tenentur, ut missioni a sanctissimo Corde Jesu receptæ aptiores fingantur, atque in se et in aliis juxta Jesu Christi Salvatoris nostri desideria perficiant. Quæ toto in hoc opusculo diximus ea sunt, quæ veram ac bene intellectam erga Cor sanctissimum Domini Jesu devotionem exprimunt et fovent. Quid enim est hæc devotio nisi, ut illustris nostræ ætatis Episcopi verbis utar, « compendium quoddam completum christianæ religionis ? » quid est, nisi ad omnes virtutes atque ad sublimem perfectionem incitamentum ? Ejus enim *formale objectum* est *charitas*, qua « Christus dilexit nos et tradidit semetipsum pro nobis (1), » *finis* autem est *charitas*, quam ciere in hominum cordibus debet. Nam sanctæ Gertrudi quærenti cur Christus immensum sui Cordis amorem, dum ipsa viveret hominibus non revelaret, S. Joannes in visu respondit : « hoc Dei decretum esse, amoris Cordis Jesu

(1) Ad Gal. II. 20.

divitias novissimis temporibus revelandas, summaque mundi senectute, cum charitas multorum refrigesceret, quæ hac devotione refovenda esset. »

2. Errant ergo qui putant fore ut satis huic devotioni fiat, per quædam exteriora pietatis opera, quæ nos obeamus et aliis insinuemus. Ii qui pie volunt vivere in Corde Jesu eique se devovere, maxime si sint sacerdotes, curent imprimis totam vitam suam reformare, corrigant culpas, abnegent semetipsos, defectus suarum actionum eradicent, virtutes exerceant, vita interiori in Christo vivant, atque in se suisque actibus Cordis hujus vitam manifestent, ut ejus charitate impleantur, quam deinde in hominum corda diffundant. Qui aliter agunt, eorum numerum augetur qui sæpe repetunt : « Domine, Domine, et non faciunt voluntatem Patris qui in cœlis est ; » quibus tamen die mundi extremo dicetur : « Nunquam novi vos : discedite a me qui operamini iniquitatem (1). »

3. Attamen quædam erga Cor Jesu pietatis exercitia utilissima sunt, et nobis infirmis hominibus, qui ab exterioribus ad interiora, a visibilibus ad invisibilia trahimur, convenientissima, et digna quæ ubique a Cordis Christi amatoribus stabiliantur et undique propagentur.

(1) Matth. VII. 23.

Si zelus Cordis Jesu in animo sacerdotum est, quem esse arbitramur, hæc potissimum populis sibi commissis commendent, neque ex vitioso alio extremo negligant, quod putent satis esse si populum ad christianam vitam agendam hortentur, ad Dei præcepta servanda, ut Cordi Jesu grati sint et vera devotione erga illum se gerant. Hæc oportet facere, sed illa non omittere, quæ Christus ipse Jesus Ecclesiæ suæ commendavit, quam inter homines non autem inter spiritus constituit.

4. Itaque hoc postremo capite pias aliquas devotionis exercitationes erga Cor Jesu enumerabimus et paucis de more delineabimus, ut qui sacerdotes cordi hanc devotionem diffundendi habent, atque suo munere fungendi quod a Christo receperunt, facile invenient quæ sancta consuetudine in Ecclesia fiunt et populo commendent: ex his enim verus ad Deum conversionum fructus colligitur, atque essentialis illa devotio fovetur, quæ amorem Dei in hominum cordibus excitat.

I.

Quædam generalia præmonentur.

1. Præter generalem et principalem, quem inuimus, finem, alii sunt speciales et secundi ordinis devotionis erga Cor Jesu, quos

una cum primo pia omnia exercitia, sive interna sive externa prosequi debent. Populum docere oportet in quacumque devotionis opere fines esse aliquos quos intendimus, et eos assequi debere quicumque illud amplectitur, piaque aliqua exercitia obit. Quare in numero piorum exercitiorum illa non habenda, quæ finibus non conveniunt, eosque nullo modo assequuntur: media enim sunt, quæ bona esse nequeunt, nisi ad fines ducant.

2. Speciales devotionis erga cor Jesu fines sunt: 1° Fideles Christi excitandi ad amandum et honore debito prosequendum dolores et passionem Domini nostri Jesu Christi;

2° Tenerum cultum promovendi erga sanctissimæ Eucharistiæ sacramentum;

3° Injurias reparandi, quibus ingrati homines, impii vel tepidi, amorem et dolores sacratissimi Cordis Jesu rependunt;

4° Magnam inspirandi peccatoribus fiduciam et confidentiam erga Cor Jesu.

Hos fines Christus his symbolis expressit, quibus circumdatum atque ornatum beatæ Margaritæ Mariæ Cor suum revelavit. Erat enim aperta plaga in latere, ex qua vividæ erumpebant flammæ, e summitate vero crux exurgebat, extrinsecus autem spinea corona cor ipsum cingebat, dum clavi subjecti quasi basim supponebant. Voluit igitur Christus suum amorem, suamque pro ingratis pec-

catoribus latam passionem mentibus ob-
cere, atque in iis Eucharistiæ sacramentum,
quod amoris compendium est et in passionis
ejus memoriam institutum; denique vulne-
rato et aperto corde, ex quo aqua mixta
sanguine prosiluit, in mentem revocavit
gratiarum omnium fontem, quas in peccan-
tes omnes effundere cupit, quamvis injuriis
prosequantur et vulnent: adeoque fideles
suos stimulavit, ad has reparandas injurias,
ut vita et gratiæ in hominum salutem ex
hoc Corde abundantius effluent.

3. Hæc quæ symbolis adumbrari viden-
tur, apertius Christus verbis expressit: « En,
inquit, Cor quod ardentissime homines di-
lexit! Nulli sane pepercit labori, nihilque
omisit, viribus defecit seseque consumpsit,
ut eis suum amorem patefaceret. Attamen
quin eos gratos erga me habeam, plures
in festis ictibus, ingrati animi signis me cru-
ciant; sacramentum amoris mei irreveren-
tiis, contemptu, animi tepiditate profligant,
vel etiam me sacrilegis actibus impetunt. »
Deinde petens, ut festum in honorem sui
Ss. Cordis institueretur, in quo injuriarum
reparatio fieret, promisit fore ut abundan-
tiores gratias eis largiretur, qui tali eum
honore prosequerentur. Itaque necesse est,
ut omnes piæ in sanctissimi Cordis honorem
exercitationes, ad amorem erga Jesum ho-
mines impellant, eosque ad eum imitandum

moveant, necnon ad compatiendum ejus
passioni et doloribus, atque denique ad Cor
hoc sacratissimum in Eucharistiæ sacra-
mento adorandum et colendum. Sed nec re-
paratio injuriarum est omittenda quam Chri-
stus ipse postulavit, et peccantium corda ad
fiduciam concipiendam pia hæc exercitia a-
periant oportet, ut ad Christum animo sin-
cero homines convertantur et vivant.

II.

De die festivo Ss. Cordis Jesu.

1. Christus ipse a B. Margarita Maria re-
petitis vicibus postulavit, ut festum in ho-
norem sui sanctissimi Cordis, feria vi post
octavarium festi Corporis sui institueretur.
Hoc festum paulisper institutum fuit in Ec-
clesia postquam Clemens X P. M., bulla pro-
mulgata die 4 oct. 1674, cultum ipsum et de-
votionem approbavit: quam bullam Pius VI,
constitutione *Auctorem fidei* contra Janse-
nistas pistorienses data, confirmavit. Hujus
festi finis, sicut Salvator noster B. Marga-
ritæ manifestavit, est omnium injuriarum
reparatio, quibus ipse impetitur, et maxime
illarum quæ amoris sui sacramentum, tem-
pore octavarii Corporis sui, violant.

2. Ut hoc festum condigne celebretur et
Cordis Jesu desideriiis satisfiat, duo necessa-

rio requiruntur: 1° participatio eucharisticæ communionis, 2° actus reparationis (qui gallice dicitur *amenle honorable*) in honorem Ss. Cordis Jesu. Hæc duo ipse Jesus a beata Margarita petiit, ut abundantius in omnes sui amoris ignes diffunderet.

Pius VII, rescripto dato die 7 julii 1815, pie hoc die communicantibus, et ecclesiam vel oratorium publicum, ubi festum Ss. Cordis celebratur, visitantibus, ubique juxta Rom. Pontificis intentionem orantibus, indulgentiam plenariam concessit. Ex hoc ipso decreto festum Ss. Cordis in alium anni diem transferre licet et de *licentia Ordinarii* Missam propriam Ss. Cordis eo die celebrare (1).

3. Planum est, ex fidelium christianorum consuetudine, præparationes aliquas huic festivo diei præmittendas esse, ut puriori et ferventiori animo, ad abundantiores gratias a Ss. Corde recipiendas celebretur. Præparatio proxima, de qua hic tantum loqui volumus, consistit in novenario dierum hoc festum præcedentium. Qui se ad sacratissimi Cordis festum ferventius celebrandum disponere volunt, singulis hujus novenarii diebus piis precibus, meditationibus et lectionibus se exercent, nec non repetitis visitationibus ad altare, ubi Ss. Cordis imago exponitur, aliisque operibus quæ devotio suggerit. Qui

(1) *Recueil des prières, etc., publié par ordre de Pie IX, p. 158.*

in hunc finem libello utuntur a P. Borgo S. J. elucubrato vel alio quocumque, sequentes lucrantur indulgentias, quas Pius VII, rescripto dato die 13 januarii 1818, concessit: 1° indulgentiam quotidianam 300 dierum; 2° plenariam die sequenti novenarium, vel infra octavam, ordinariis conditionibus, nempe confessionis, communionis et orationis pro Pontifice et Ecclesiæ necessitatibus. Hoc novenarium etiam tempore quocumque infra annum institui potest (1).

4. Non possumus quin sacerdotibus præsertim, qui curam animarum habent, commendemus, ut majori qua possunt solemnitate festum hoc in suis ecclesiis, die proprio ad id designato, vel saltem, de Ordinarii licentia, sequenti die dominico concelebrent, suosque fideles de hujus festivi diei finibus admoneant, de conditionibus a Christo ipso expetitis, deque aliis quæ necessaria sunt, ut cum fructu a populo celebretur. Majori certe pompa sacrificium fiat, solemnior communio generalis habeatur, laudes festivæ a vesperis vel ipso die decantentur, nec omitatur publica injuriarum reparatio in Coramantissimum Jesu. Ubi hoc festum publice, apto instructionum novenario, præparari possit, quæ saltem post evangelium principalis Missæ habeantur, id constanter fiat, atque quotidie a vespere laudes concinantur

(1) *Recueil de prières, etc., p. 157.*

cum benedictione venerabilis Sacramenti, cui actus consecrationis Cordi Jesu adjici potest. Sed quammaxime ad suorum peccatorum confessionem populum sacerdotes hortentur, atque ad vitia corrigenda, nonnisi enim corde puro speramus fore, ut gratias Cordis Jesu recipiamus.

III.

De mense Junio.

1. Iis qui ferventiori studio erga Cor Jesu feruntur, placuit integrum mensem Junii ejus honori devovere, æque ac mensis Maji B. Mariæ Virgini sacer est, ne minori honore Filius haberetur, quem majori prosequi oportet. Sicut floribus decorus mensis virginum flori convenit Mariæ, ita solaribus radiis adustus mensis ignito amore Christi Cordi aptior visus est, ut sui amoris igne voluptatum nostrarum ignem extingueret. Nostris maxime diebus, quibus charitas Christi deferbuit, hujusmodi devotio magis ac magis in dies propagatur, ut quæ suis exordiis nonnisi familiarum quarundam religionum propria fuit, vel personarum quarundam devotarum; nunc etiam publice, in quibusdam templis et parochiis, ad instar mensis mariani celebretur.

2. Hac re commotus Pius Pp. IX, Decreto

S. C. Indulgentiarum, dato die 8 maji 1873, iis qui publice vel privatim, mense Junio, precibus et aliis piis exercitationibus sanctissimum Cor Jesu colerent, concessit: 1° *indulgentiam quotidianam 7 annorum*; 2° *plenariam*, die libere electo, quo quis, confessione peracta et sacra synaxi recepta, visitet ecclesiam vel oratorium publicum, ibique aliquantulum juxta intentiones Sanctitatis suæ oret (1).

3. Libri non desunt, ex quibus exercitia hujus mensis Cordi Jesu sacri desumi possunt.

1° *Lectio* quotidiana vel meditatio de virtutibus Cordis Jesu.

2° *Oratio* quotidiana *vocalis*, ex. gr. litaniam in honorem Ss. Cordis, vel reparatio honorifica, aut actus consecrationis.

3° *Assistentia* quotidiana *Missæ sacrificio*, vel saltem *visitatio* Ss. Eucharistiæ Sacramento in aliqua ecclesia.

4° *Jejunium* vel *abstinentia* aliqua, vel etiam *elemosyna* pauperibus erogata in pervigilio festi Ss. Cordis, vel die præcedenti sacram communionem ad plenariam indulgentiam lucrandam.

His autem pia aliqua opera interna addi debent et opera charitatis externa: curandum ut animæ defectus extirpentur, virtutes exercentur, maxime charitatis, humilitatis, mansuetudinis, puritatis, pietatis et

(1) *Recueil de prières, etc.*, p. 157.

obedientiæ, quæ Ss. Cordi Jesu gratissima sunt.

Quod si publice hujus mensis exercitia habeantur, eodem fere modo ac supra de novenario dictum est, procedi posset.

IV.

*De piis exercitationibus
quæ ad Christi passionem referuntur.*

1. Præstat ut una hîc simul ea exercitia ponamus quæ ad Christi passionem referuntur, quæque finibus respondent a Ss. Corde Jesu intentis, cum se ipsum fidelibus suis manifestavit. Vulneratum est Cor Jesu, qui dilexit nos et lavit nos a peccatis nostris in sanguine suo: decet igitur ut frequenter hæc vulnera in mentem revocemus, quæ et quanta Christus tulit attenta consideratione meditemur, ut a peccatis abstineamus et vulneratum hoc Cor amemus, redamemus et amplectamur, unde vita et salus æterna nobis profuerunt.

§ I.

De exercitio Viæ sanctæ Crucis.

2. Inter omnia pia exercitia quæ passionem et Christi mortem menti referunt, quasi efficacissimum medium ad culparum dolorem

excitandum, ad peccatores in meliorem frugem revocandos, atque ad justos ipsos perficiendos, magni habendum est illud quod nomen fert: « Pium exercitium Viæ sanctæ Crucis. » Hæc devotio, ut traditio habet, a discipulis ipsis Christi et fortasse a beatissima Virgine Maria inducta fuit, qui eo dum in urbe Jerusalem commorari potuerunt, sæpe loca illa invisebant, in quibus passionis Christi mysteria perfecta fuerant.

3. Prout nunc temporis ex Summorum Pontificum approbationibus consuevit, hoc exercitium consistit in successiva visitatione quatuordecim stationum, in quibus ea passionis mysteria recoluntur, quæ acta sunt a sententia Pilati, qui Christum Jesum cruci damnavit, usque ad ejus sepulturam. Ad innumeratas lucrandas indulgentias, quibus Romani Pontifices hoc pium exercitium auxerunt, necesse prorsus est, ut stationes et cruces lignæ unicuique appositæ benedictione sacratæ fuerint a sacerdote religioso vel seculari, qui ad id agendum facultatem a Sancta Sede recepit. Præterea duo hæc requiruntur: 1° ut pro cujusque capacitate considerentur mysteria passionis et mortis D. N. Jesu Christi; 2° ut pro loci dispositione et numero eorum qui hoc exercitium obeunt, ab una ad alteram stationem realis motus et physicus fiat. Quod si præ multitudine fidelium, qui una simul huic exerci-

fio adsunt, motus hic vel transitus fieri nequeat, satis est ut, fidelibus omnibus suo loco stantibus, presbyter unus cum duobus clericis stationes omnes adeat, ad unamquamque stet et preces recitet, quibus fideles respondeant (1).

4. Nullæ speciales præscribuntur recitandæ preces, quamvis omnes in variis libellis approbatæ utilissimæ sint; nec Sacra Congregatio Indulgentiis præposita, nisi ut piam et laudabilem consuetudinem commendavit, recitationem unicuique stationum precum $\bar{y}$. Adoramus te, Christe, etc. unius Pater et Ave et $\bar{y}$. Miserere nostri, Domine, etc. Denique licet infirmis, iter facientibus in mari, vel in carceribus detentis, aut in regionibus infidelibus, hujus exercitii pii indulgentias lucrari, si præ manibus habentes crucifixi Domini signum ex ære vel alia solida materie confectum, atque a sacerdote religioso vel seculari habente ad hoc facultatem, benedictione consecratum, recitent devote ac saltem contrito corde 14 Pater, Ave et Gloria, deinde 5 Pater, Ave et Gloria; denique semel Pater, Ave et Gloria pro Summo Pontifice.

5. Commendent sacerdotes hoc populis saluberrimum exercitium, saltem sexta feria uniuscujusque hebdomadæ peragendum: si

(1) Ex decr. Congr. Indulg. 23 jul. 1757. V. Maurel *Le Chrétien éclairé*, etc., Suppl. n. 17.

enim aliqua est dies in hebdomada, quæ majori in honore habenda sit, et in qua Jesu Christi Cor amantissimum solari debeamus, illa est qua ipse « Vulneratus est propter iniquitates nostras, attritus est propter scelera nostra, cujus livore sanati sumus (1). » Hoc exercitio lucrari fideles possunt indulgentias omnes, quarum numerus soli Deo est cognitus, quas Pontifices visitantibus loca sancta Jerusalem pluries concesserunt (2).

§ II.

*De aliis quibusdam exercitiis
in honorem Passionis Christi.*

6. *De quinque Pater et Ave, hora tertia feriæ sextæ recitandis.* — Hic in mentem revocare possumus pium aliud exercitium feria sexta, in honorem passionis Christi peragendum, quod quibusdam in regionibus in desuetudinem abiit, quodque tamen Benedictus XIV, Brevi *Ad Passionis* die 13 dec. 1740, valde commendavit, sub *præcepto obedientiæ* omnibus ecclesiarum superioribus mandans, ut hora tertia feriæ sextæ vespertina, signo campanæ fideles admonerent, quo omnes genibus flexis et devote quinque *Pater et Ave* recitarent in honorem

(1) Isa. LIII, 5.

(2) *Recueil de prières*, etc., p. 95 seq.

passionis D. N. Jesu Christi et orarent juxta Ecclesiæ intentiones. Quod ut fructuosius fieret 100 dies indulgentiarum Pontifex concessit (1).

7. *De septem feriis sextis Quadragesimæ.*

— Pius VII, Rescripto dato die 6 apr. 1816, plures largitus est indulgentias iis qui speciali quadam ratione, in libello Romæ impresso descripta, septem ferias sextas quadragesimæ passionem Christi honorifice recolerent. Sed cum hic libellus non amplius typis mandatus fuerit, Gregorius XVI, Rescripto dato die 4 aug. 1837, easdem confirmavit indulgentias, easque concessit iis qui confessione et communione, una tantum feria sexta quadragesimæ peracta, septem omnibus feriis sextis visitent ecclesiam vel publicum oratorium, ibique orent juxta intentiones Romani Pontificis et septies *Pater, Ave* et *Gloria* devote recitent coram imagine Christi Jesu crucifixi, ad ea recolenda quæ Christus ab horto Olivarum ad mortem usque pertulit.

8. En indulgentias a Pio VII concessas et a Gregorio XVI confirmatas:

1° 300 dies indulgentiæ pro unaquaque feria sexta quadragesimæ.

2° Indulgentia plenaria illa feria sexta qua fiat confessio et communio.

3° 300 dies indulgentiæ, alia quacumque

(1) *Recueil de prières, etc.*, p. 104 seq.

feria sexta infra annum, qua pium illud exercitium a Gregorio XVI descriptum fiat.

4° Indulgentia plenaria iis qui septem feriis sextis infra annum, idem faciant ac tempore quadragesimæ requiritur (1).

9. *De Rosario quinque plagarum.* —

Denique aliquid dicendum de Rosario quinque plagarum Christi Jesu, quod consistit in recitatione quinquies repetita quinque *Gloria Patri* et *Ave* in honorem quinque vulnerum Domini et dolorum B. Mariæ Virginis.

Leo XII, Decreto diei 20 dec. 1823 concessit:

1° Indulgentiam unius anni semel in die hoc Rosarium recitantibus;

2° Indulgentiam plenariam semel in mense iis qui saltem decies unoquoque mense recitaverint; porro una feria sexta mensis martii ad libitum, die festivo Inventionis et Exaltationis sanctæ Crucis, vel infra octavas. Ad has lucrandas plenarias indulgentias requiruntur confessio, communio et brevis oratio pro Pontifice;

3° Indulgentia plenaria hoc Rosarium recitantibus a die dominico Passionis usque ad sabbatum hebdomadæ sanctæ inclusive, dummodo, confessione peracta, communionem paschalem recipiant;

4° Unoquoque vero horum prædictorum

(1) *Recueil de prières, etc.*, p. 105 seq.

dierum Pontifex largitus est indulgentiam 7 annorum et 7 quadragesimarum;

5° Pius IX, Decreto diei 11 aug. 1851, has confirmavit indulgentias atque addidit indulgentiam plenariam lucrandam ab iis qui saltem decies unoquoque mense Rosarium hoc devote recitaverint, singulis diebus festivis Nativitatis Domini, Circumcisionis, Epiphaniæ, Ss. Nominis Jesu, Paschatis, Ascensionis, Corporis Domini, Transfigurationis, vel infra octavas horum dierum festivorum. Ad hanc indulgentiam plenariam toties quoties lucrandam debet addi confessio, communio et visitatio ecclesiæ vel oratorii publici, ut breviter oretur pro Romano Pontifice.

Denique oportet, ut Rosaria hæc a R. P. Generali Congregationis Clericorum discalceatorum Passionis D. N. J. C. (vulgo Passionisti) benedictionem recipiant, vel ab alio sacerdote, qui ab ipso delegationem habuerit (1).

V.

*De piis exercitationibus
quæ ad Eucharistiam referuntur.*

1. « Nihil mihi magis cordi est, ajetat Christus B. Margaritæ Mariæ, quam ut ab hominibus in Eucharistiæ sacramento honore

(1) *Recueil de prières, etc.*, p. 112 seq.

afficiar. At heu! nemo est qui meo ardenti desiderio satisfaciat, et suum erga me gratum animum exhibeat. » Ut huic sanctissimo Christi desiderio satisfaciamus sequentia subjicimus pia exercitia, quæ populo sumopere commendanda videntur.

§ I.

De Communione frequenti.

2. Ad augendam et fovendam devotionem et amorem erga Cor Jesu, nihil utilius, nihil efficacius sane est, quam ut Christi fideles eucharisticæ mensæ frequenter accedant; ibi enim Cor Jesu animabus intime unitur, ibi amoris sui flammis corda earum exurit, ibi veniam concedit, abundantes largitur gratias, ac pignus æternæ vitæ tribuit.

Constitutione data die 10 apr. 1580, Gregorius XIII indulgentiam 5 annorum iis benigne concessit, qui singulis diebus festivis confessione expiati sacro pane reficiuntur et pro Pontifice Romano orant.

Item decem annorum indulgentiam tribuit, singulis vicibus, iis qui frequenter, saltem semel in mense, et diebus festivis solemnioribus Domini nostri Jesu Christi, beatæ Mariæ Virginis, SS. Apostolorum et Nativitatis S. Joannis Baptistæ communionem recipiunt.